

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค
คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Development of Learning Plans for Reading Thai Analytically
by Using 5W's 1H Technique and Graphic Organizer
for Prathom Suksa 2

ผู้วิจัย นางสุกัญญา จันทประसार

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.อุษา พรอบหงษ์

Researcher : Mrs. Sukanya Janthapasarn; Thesis Advisor : (1) Dr. Usa Prabhong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.61/85.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to develop learning plans for reading Thai analytically by using 5W's 1H Technique and Graphic Organizer for Prathom Suksa 2 to contain the efficiency of the standard criteria of 80/80, 2) to compare Prathom Suksa 2 students' abilities of reading analytically gained before and after they had learnt through the developed learning plans for reading Thai analytically by using 5W's 1H Technique and Graphic Organizer, 3) to Investigate the students' satisfaction of the activities included in the learning plans for reading Thai analytically by using 5W's 1H Technique and Graphic Organizer.

The subjects used for this study were 20 Prathom Suksa 2 students who enrolled in the first semester of 2011 academic year at Banlao Banthon school of Sakon Nakhon Primary Educational Area 2. They were obtained by cluster random sampling through using their classrooms as sampling units.

The tools used in the research consisted of 1) learning plans developed by using 5W's 1H Technique and graphic organizer for reading Thai analytically for Prathom Suksa 2, 2) a test to examine the students' ability of analytical reading, 3) a questionnaire to investigate the students' satisfaction of the activities implemented in the learning plans developed by using 5W's 1H Technique and graphic organizer to promote analytical reading Thai ability for Prathom Suksa 2. The statistics used comprised percentage, mean standard deviation and t-test (Dependent samples).

The study showed the following results:

1. The developed learning plans for reading Thai analytically by using 5W's 1H Technique and graphic organizer for Prathom Suksa 2 had their efficiency of 83.61/85.25 which was higher than the set criteria.
2. After the students had learnt through the developed learning plans, their ability of analytical reading was statistically higher than that of before at .01 level of significance.
3. The students' satisfaction of the activities implemented in the learning plans developed by using 5W's 1H Technique and graphic organizer for Prathom Suksa 2 to read Thai analytically was at the highest lever.

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข

และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์

และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในชีวิตจริง ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ ด้วยความเอาใจใส่ เพราะมีทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ซึ่งใช้สืบทอดกันมาในหมู่คนไทยมาช้านาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 37) จากเหตุผลดังกล่าวภาษาไทยจึงมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติและจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดให้เยาวชนรุ่นหลังได้ทราบถึงคุณค่า โดยการให้การศึกษา ปลูกฝังจิตสำนึกตั้งแต่เยาว์วัย

การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ และจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ กล่าวคือเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้และรับรู้ข่าวสารเรื่องราวต่างๆ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน การอ่านหนังสือจึงทำได้เนื้อหาสาระความรู้ ได้ฝึกความคิดด้วยตนเอง สามารถวินิจฉัยเนื้อหาสาระแล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่ตนเองและสังคมได้ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นทักษะด้านการรับรู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเป็นรากฐานในการเรียนแต่ละสาขาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้การอ่านยังมีส่วนต่อการคิด การพูดและการเขียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547, หน้า 22) ที่กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตคนในปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนไปทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยีและความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ที่เกิดมาในโลกปัจจุบันต้องสนใจการอ่าน และต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าต่างๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศมาตลอด จากการศึกษาวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ และ

วิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทย พบว่า นักเรียนทำข้อทดสอบที่เป็นอัตนัยด้วยการเขียนอธิบายความ และความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ไม่ได้ การยกตัวอย่างประกอบที่เป็นเหตุผลต่างๆ และการเขียนข้อความยาวๆ ไม่ได้ จึงสะท้อนให้เห็นว่าเป็นปัญหามาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาวิชา และการท่องจำมากกว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนเก่งในการทำข้อทดสอบแบบใช้ความจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ผลของการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของเด็กไทยมีประเด็นที่สะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทย ยังมีจุดอ่อนในเรื่องทักษะดังกล่าว โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษา นำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ โดยระบุตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงคุณภาพการศึกษาของประเทศประการหนึ่งคือ การอ่าน (สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์, 2550, หน้า 3) และจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน ระดับการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2551 พบว่าปัญหาที่สำคัญในการอ่านของนักเรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่างๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 2 โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่ามาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ มีข้อเสนอแนะให้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ในลักษณะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง เช่น การเสนอข่าว/เหตุการณ์ประจำวัน การจัดกิจกรรมเสียงตามสาย การแข่งขันวาดภาพ การแข่งขันเล่านิทาน การแข่งขันการเขียนในรูปแบบต่างๆ การแข่งขัน

ทักษะการคิด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551, หน้า 25) ทั้งนี้โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน มีเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะการอ่านการคิดวิเคราะห์ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ จากระดับพอใช้ เป็นระดับดี

การอ่านและการคิดเป็นเรื่องที่จะต้องพัฒนาควบคู่กันไป ทั้งนี้เพราะการอ่านที่มีประสิทธิภาพมิใช่การอ่านตรงตามตัวอักษร แต่เป็นการอ่านโดยใช้การวิเคราะห์สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านและใช้ประโยชน์จากการอ่านได้ ซึ่งการอ่านดังกล่าวจะเกิดไม่ได้ ถ้าปราศจากการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นการเรียนรู้เรื่องการคิดวิเคราะห์ และการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นเรื่องที่ควรควรสนใจควบคู่กันไปกับการสอนและการพัฒนาการอ่าน (สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์, 2550, หน้า 5)

การสอนอ่านเพื่อพัฒนาการคิดในปัจจุบันนิยมใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W 1H (WH Questions) ได้แก่ “Who Questions” คำถามที่ถามว่า “ใคร” เป็นคำถามที่ทำให้นักเรียนระบุถึงบุคคลในเหตุการณ์ “What Questions” คำถามที่ถามว่า “อะไร” มักถามความรู้หรือการให้ระลึกถึงความคิดหรือรายละเอียดสำคัญ “Where Questions” คำถามที่ถามว่า “ที่ไหน” เป็นคำถามที่ทำให้นักเรียนระบุถึงสถานที่ในเหตุการณ์ “When Questions” คำถามที่ถามว่า “เมื่อไร” กระตุ้นให้นักเรียนคิดถึงลำดับเหตุการณ์ “How Questions” คำถามที่ถามว่า “อย่างไร” เป็นการถามถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เกิดขึ้น “Why Questions” คำถามที่ถามว่า “ทำไม” เป็นการให้อธิบายเหตุผลของปรากฏการณ์ผู้ตอบจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลจึงจะสามารถตอบคำถามประเภทนี้ได้ถูกต้อง นอกจากการใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H แล้วในปัจจุบันนักการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสนใจการคิดด้วยภาพในรูปของผังกราฟิกหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “แผนภาพความคิด” ซึ่งรวมระหว่างรูปธรรมและนามธรรมเข้าด้วยกัน (ทองสุข รวยสูงเนิน, 2552, หน้า 61, 119) ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบ

ต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้นและจดจำได้นาน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 253)

ดังนั้นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดแยกแยะ จับประเด็น และเชื่อมโยงในเรื่องที่อ่าน และใช้เทคนิคผังกราฟิก เพื่อจัดเนื้อหาสาระต่างๆ ให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายขึ้น โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ มีการวัดผลประเมินผลการคิดวิเคราะห์ตามสภาพจริง ทำให้เกิดองค์ความรู้จากการร่วมคิดวิเคราะห์เป็นกลุ่ม เป็นการระดมความคิดเห็นนำแนวคิดที่ถูกต้องสมเหตุสมผลต่อกรนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพียเจต์ที่ว่า การพัฒนาทางปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึมและกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซับข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมหากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในภาวะสมดุล โดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (ทีศนา เขมมณี, 2550, หน้า 65) เพียเจต์เชื่อว่าการพัฒนาทางสติปัญญาของคนมีลักษณะเดียวกันในช่วงอายุเท่ากัน และแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน อันเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม เริ่มจากการสัมผัส การคิดอย่างเป็นรูปธรรมพัฒนาสู่ความคิดที่เป็นนามธรรม โดยผู้เรียนพยายามปรับตัวให้เกิดภาวะสมดุลด้วยกระบวนการดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่างๆ เข้าไว้ในความคิดของตนและกระบวนการปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับความคิดใหม่ (สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์, 2550, หน้า 52)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่านและการคิดวิเคราะห์จึงได้สนใจพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ พัฒนาระบบการรับรู้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น และสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัย ดังนี้

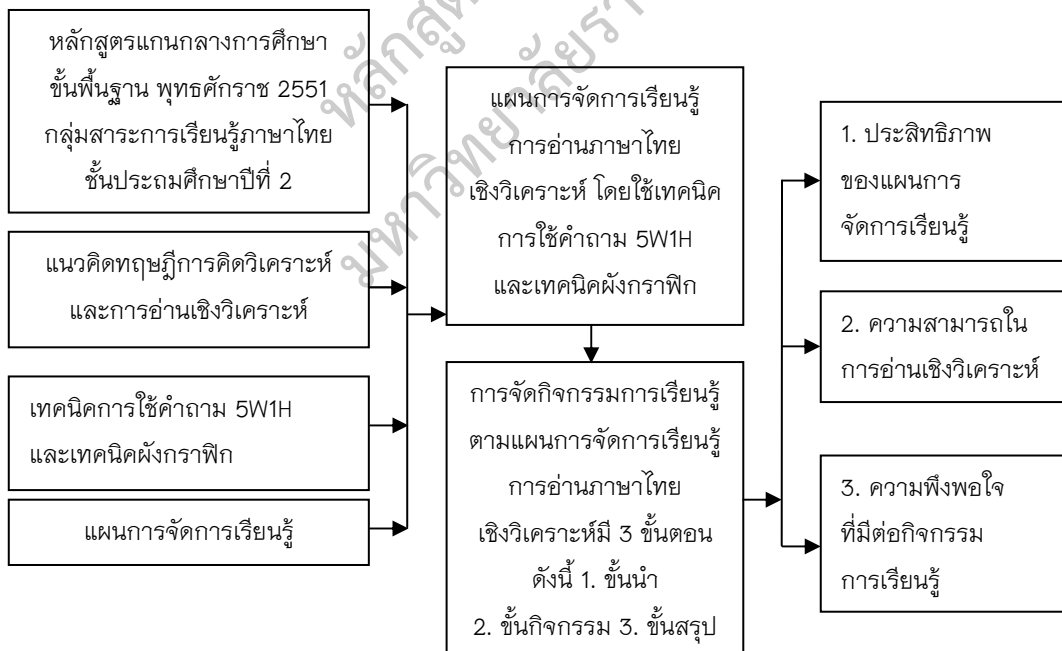
1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน การจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 40 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบ

1.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

2. ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก รวมเวลาดำเนินการสอน 18 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

3. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจากการทดลองสิ้นสุดลง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนตามข้อ 1.1 กับกลุ่มตัวอย่าง

4. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ

5. เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้ความสามารถที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ 80/80

1.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และบันทึกหลังเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลงานในแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการสังเกต พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การซักถามรายบุคคล และพิจารณาผลงาน จากการปฏิบัติกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่เพื่อสรุปผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อสรุปข้อมูลเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ของแผนการจัดการเรียนรู้ และคะแนนของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติสำหรับหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตรค่าความสอดคล้อง IOC

2.2 การคำนวณหาค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2.1 การคำนวณหาค่าระดับความยาก (P)

2.2.2 การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r)

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้สูตร KR₂₀ ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.3.1 การหาประสิทธิภาพกระบวนการเรียน (80 ตัวแรก)

3.3.2 การหาประสิทธิภาพผลลัพธ์ (80 ตัวหลัง)

3.2 การทดสอบนัยสำคัญ ด้วย t-test (Dependent Samples)

3.3 วิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อ่านภาษาไทยโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปผลได้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E₁/E₂) เท่ากับ 83.61/85.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าอภิปรายผล ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก มีประสิทธิภาพ 83.61/85.25 หมายความว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนรวมกันเท่ากับร้อยละ 83.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 และนักเรียนทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 85.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัตน์ จรัสแผ้ว (2549, หน้า 103-108) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.45/80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประทีป ยอดเกตุ (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.04/81.33 สอดคล้องกับ พิมพ์มล แสนนาม (2553, หน้า 104-105) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.19/82.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สถิต นาคนาม (2553, หน้า 93-95) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.60/87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับมาลีรัตน์ โกษาแสง (2553, หน้า 93-95) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.01/82.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษา

เอกสารหลักสูตร วิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ศึกษาตัวชี้วัด ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงคะแนน 4.60-5.00 จากคะแนนประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลค่าได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และเฉลี่ยโดยรวมคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, หน้า 160) ที่ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเรียนและกำหนดขั้นตอนในการเรียนว่าต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง และควรจะต้องเรียนรู้เรื่องใดก่อน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงในการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับรวีวัตร์ สิริภูบาล (2551, หน้า 19) ที่ได้แสดงแนวคิดว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ครูสร้างขึ้นเพื่อความมั่นใจและความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ช่วยให้ครูมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการช่วยเหลือแนะนำผู้เรียน และกำกับ ควบคุม ดูแลกระบวนการเรียนรู้

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของอัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, หน้า 155) ที่ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ 1) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่ให้

ผู้เรียนเป็นผู้ที่ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามความมุ่งหมาย 2) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้ หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง 3) เป็นแผนการจัด การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง 4) เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำเอาเนื้อหาอื่นที่นอกเหนือจากเนื้อหาในหนังสือเรียน มีนิทาน บทเพลง บทร้อยกรอง สารคดี เรื่องสั้นและข่าว มาพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามเทคนิคการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลายได้แก่เทคนิคผังก้างปลา เทคนิคผังใยแมงมุม เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกทำทหาย ได้ฝึกคิด สนใจการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์มากขึ้นทั้งนี้เนื่องมาจากการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจากง่ายไปหายาก ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นฐาน (2553, หน้า 23) ที่กล่าวว่าข้อปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนควรสอนจากง่ายไปยาก

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน คณะความสามารถ คณะเพศ ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นวิธีส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าทั้งเป็นกลุ่มและด้วยตนเอง เมื่อพบข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจสมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันแก้ปัญหาหรือซักถามครูทำให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 109) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ได้ผลงาน ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดี และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้จัดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป และสอดคล้องกับ สนิท ตั้งทวี (2531, หน้า 37 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนานนท์, 2550, หน้า 74) ที่กล่าวถึงการสอนของครูว่าควรมีการวางแผนการสอนอย่างละเอียด เช่น มีวัตถุประสงค์อะไร การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน สื่อการเรียนรู้ และเกณฑ์การประเมิน

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นแสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก มีประสิทธิผลน่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัตน์ จรัสแผ้ว (2549, หน้า 103-108) ที่ได้วิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการฝึกคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องในกระบวนการเรียนการสอน การมีปฏิสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับประทีป ยอดเกตุ (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับพิมพิมล แสนนาม (2553, หน้า 119-120) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กิจกรรมในชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ได้ฝึกให้นักเรียนกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านไว้ก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กิจกรรมยังฝึกให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านโดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เพื่อเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับสถิติ นาคนาม (2553, หน้า 106) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับมาลีรัตน์ โกษาแสง (2553, หน้า 98-99) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบกล่าวคือได้เผชิญกับสถานการณ์จริง ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่พบและได้ฝึกตั้งประเด็นคำถาม ตอบคำถาม และร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาแยกแยะโดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W 1H และเทคนิคผังกราฟิกชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมกับบทเรียน และการสรุปผลการวิเคราะห์

กระบวนการพัฒนาการวิเคราะห์ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอดังกล่าวทำให้นักเรียนได้เกิดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา ด้านหลักการ และด้านความสัมพันธ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอสถานการณ์ในรูปแบบที่หลากหลายเป็นที่สนใจของนักเรียนซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิด ตามแนวความคิดของเพียเจท์ ที่ว่ากระบวนการคิดของบุคคลจะพัฒนาขึ้นได้ ถ้าการเสนอสิ่งเร้าใหม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของนักเรียน ดังนั้นการเสนอสถานการณ์ที่หลากหลาย มีความเป็นรูปธรรมจึงเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน (สุทธิย์ มูลคำ, 2548, หน้า 58)

2.2 นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การที่นักเรียนได้ฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นกลุ่มทำให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เข้าใจการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มภายใต้วิถีประชาธิปไตย มีการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู เพื่อความสำเร็จของตนเองและของกลุ่ม เพื่อให้ผลงานออกมามีคุณภาพ

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเน้นบทบาทของนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ในกิจกรรมการเรียนรู้มีสื่อ มีภาพประกอบและรูปแบบที่จูงใจเป็นไปตามลำดับจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนสนใจ มีกำลังใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนได้ค้นหาคำตอบร่วมกันเป็นกลุ่มและรายบุคคล นักเรียนได้อ่านนิทาน อ่านเรื่องสั้นๆ อ่านบทร้อยกรอง ร้องเพลง เล่นเกม ได้ระบายสีภาพตามจินตนาการที่มีสีสันสวยงาม และได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนุกสนาน นอกจากนี้บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นกันเอง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครู

มีความเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน จึงทำให้การเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจที่สูงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคด์ (1949 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2552, หน้า 51) กล่าวถึงกฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) ว่าเมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

1.1 กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ดังนั้นหากจะนำไปใช้กับระดับชั้นอื่นในช่วงชั้นเดียวกัน ครูผู้สอนต้องพิจารณาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้น โดยศึกษาหลักสูตร และความเหมาะสมด้านอื่นๆ ประกอบ

1.2 ครูผู้สอนที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนการสอน ควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 18 แผน ให้เข้าใจ ตรวจสอบและเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน และบรรลุวัตถุประสงค์

1.3 กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ครูผู้สอนควรจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และการแบ่งกลุ่มควรคละนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อนักเรียนจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ให้เกิดกับผู้เรียน

1.4 ครูผู้สอนควรบันทึกปัญหา และข้อสงสัยที่นักเรียนซักถาม เพราะอาจเป็นข้อบกพร่องที่ยังไม่พบ จึงควรติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการนำไปใช้ครั้งต่อไป

1.5 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้น ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความรักและสนใจในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ เช่น ประกวดแข่งขันการอ่านแล้วตอบคำถามเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ในโอกาสต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์และปลูกฝังให้มินิส์รักการอ่านและรู้จักการคิดวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก กับนักเรียนที่ไม่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H และเทคนิคผังกราฟิก หรือนักเรียนที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค วิธีการนวัตกรรมอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม และการคิดในลักษณะอื่นๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา

เอกสารอ้างอิง

- ทองสุข รวยสูงเนิน. (2552). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันความก้าวหน้า.
- ทิศนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป ยอดเกต. (2550). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พิมพ์มิล แสนนาม. (2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มาลีรัตน์ โกษาแสง. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รวีวัตร์ สิริภูบาล. (2551). แนวทางการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ. วารสารวิชาการ, 11(44), 19.
- สถิต นาคนาม. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุรัตน์ จรัสแก้ว. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2550). ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียน. กรุงเทพฯ: ซี ซี นอลลิคซ์ลิงคส์.
- สุวิทย์ มูล. (2548). กลยุทธ์ การสอนคิดวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2551). การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553) โรงเรียนบ้านเหล่าบ้านถ่อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2550). ภาษาพาสอนเรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.